

Teroema | Energie openbaren door te bouwen aan je eigen tempel

Donderdag 7 februari 2019

In deze parasha ontdekken wij dat iedereen in zijn dagelijks leven mee kan doen aan het bouwen van de tempel, zowel bij zichzelf als in Jerushalayim.

“ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם” (Teroema 25-8)

U zult een tempel voor Mij maken en Ik zal in hun rusten.

Grammaticaal klopt deze zin niet. Er had moeten staan “en Ik zal *erin* rusten” en niet in “*hun*”. Deze fout wakkert onze nieuwsgierigheid aan en zoals altijd in dergelijke gevallen wil de Torah ons ergens op attent maken.

In dit *foutje* schuilt namelijk de volgende les: de G-ddelijke aanwezigheid rust niet alleen in een tempel of synagoge, maar iedereen is overal in staat om de G-ddelijke manifestatie naar zich toe te trekken en openlijk te ervaren.

"De Torah beschrijft alleen dié gebeurtenissen, waar wij voor altijd een les uit kunnen leren."

Geschiedenisboek of toch niet

De Torah lijkt op een geschiedenisboek. In het begin schiep G-d de hemel en de aarde. Vervolgens worden alle schepselen opgenoemd. Daarna gaat het verhaal verder met de eerste mens, zijn afstammelingen, de aartsvaders, de ballingschap, de uittocht uit Egypte en de aankomst in Israël.

Het lijkt allemaal op een interessant verhaal, maar dat is maar schijn. Bij nader onderzoek blijkt al gauw dat niet alles op chronologische volgorde beschreven staat. Sommige evenementen die pas later gebeurden, worden eerder genoemd.

Ook blijkt dat vele generaties amper genoemd worden, terwijl over anderen heel uitgebreid verteld wordt. Sommige gebeurtenissen worden in alle details besproken en andere voorvallen worden niet eens genoemd.

Neem bijvoorbeeld de schepping van de wereld. Dat is nogal een groot project. 31 verzen worden hieraan besteed. Daar moeten we het dan maar mee doen. In deze 31 zinnen schuilen alle geheimen van de schepping. Hoewel wij nog veel te ontdekken hebben in onze wereld, zowel in het groot, in het heelal als in het klein onder de microscoop, vertelt de Torah er heel weinig over.

Als de Torah geen geschiedenis boek is, wat is het dan wel?

Het woord *Torah* is af te leiden van het woord הוראה (Hora-a) dat *laten zien* en *aanwijzing* betekent. De Torah beschrijft alleen dié gebeurtenissen, waar wij voor altijd een les uit

kunnen leren. Uitsluitend de verhalen waaruit een eeuwige lering getrokken kan worden zijn in de Torah opgenomen. Wanneer een vertelling ons in bepaalde levensvaardigheden kan instrueren, zelfs nog in de 21ste eeuw, pas dan wordt het vermeld. Er moet in het relaas iets verborgen zijn waar wij ook in 2019 iets mee kunnen.

Eeuwigheidsbelang

Het kan dus zomaar zijn dat onze aartsvader Avraham of Moshe bijvoorbeeld, hele bijzondere daden heeft verricht. Deze worden echter pas in de Torah vermeld wanneer er een les in schuilt dat van eeuwig belang is.

Ook in het scheppingsverhaal worden er alleen maar zaken beschreven waar een mens in alle tijden een les uit kan trekken. Er is natuurlijk heel veel gebeurd bij het ontstaan van de wereld, maar kennelijk zijn 31 verzen voldoende om ons op de hoogte te brengen van die zaken die voor ons van belang zijn, waar wij iets mee kunnen.

De eerste helft van Shemot (het tweede boek van de Torah) beschrijft de ballingschap en uittocht uit Egypte met als hoogtepunt het ontvangen van de Torah op de berg Sinai. Helaas eindigde deze grote spirituele openbaring verkeerd. Het gouden kalf werd gemaakt en aanbeden omdat Moshe niet snel genoeg van de berg terugkwam. De drang naar afgodsdienst was te groot en de verleiding te sterk.

Wat nu? Er moest verzoening komen, tussen een Almachtige G-d en een volk dat geen geduld had gehad om te wachten dat Moshe, onze leraar van de berg Sinai zou terugkomen.

G-d “had er al lang geen zin meer in” en wilde het hele Joodse volk uitroeien. Zijn wens was om met Moshe en zijn afstammelingen een nieuw volk te stichten, gelijk Hij dat met Noach en de zondvloed had gedaan. Maar Moshe moest hier niets van hebben. Hij was een ware leider en kapitein en hij zou zijn schip nooit verlaten. Hij stond vierkant achter zijn volk omdat hij onvoorwaardelijk van ze hield. Hij eiste van G-d dat Hij hun zou vergeven. En zo was het ook.

Een tent mocht gebouwd worden, een huis voor G-d... de eerste synagoge; een plek waar verzoening plaats zou vinden tussen G-d en de mens, niet alleen maar toen, maar voor altijd. Dit werd de tabernakel genoemd. Het was een constructie die makkelijk in en uit elkaar gehaald kon worden, waardoor het bij elke etappe in de woestijn getransporteerd kon worden. Binnen deze verplaatsbare tempel waren er o.a. altaars, een gouden menorah en een bovennatuurlijke driedubbele doos, met een gouden engelachtige deksel waar de stenen tafelen in bewaard zouden worden.

Dichtbij

De offers die men in de tabernakel ging brengen brachten verzoening tussen het Joodse volk en G-d.

Collectieve offers werden gebracht om het volk als geheel te vergeven. Maar ook individuen die over de streep waren gegaan konden toenadering d.m.v. een offer bewerkstelligen. Het woord voor offer in het Hebreeuws is ook קרבן (korban) dat dichtbij en toenadering betekent.

Want waarom begaat iemand een overtreding? Omdat zijn band met G-d op een of andere manier verzwakt is. Zijn geloof is niet meer zo sterk en zijn enthousiasme is misschien wat minder. En dus wordt hij verleid om zich met zaken bezig te houden die niet bij zijn ware Joodse kern passen; hij gaat iets doen dat niet in overeenstemming is met de wil van zijn Schepper. Maar niet alles is verloren. Hij krijgt al meteen de gelegenheid om het voor zichzelf goed te maken. De mogelijkhied wordt hem geboden om een offer, קרבן (korban) te brengen. Hij begeeft zich naar de tempel en voert alle handelingen uit die bij het brengen van een offer horen. Ondertussen vertoeft hij op de meest heilige plek op aarde. Een plaats waarvan onze geleerden vertellen dat zich daar dagelijks tien wonderen voordeden (Pirkei Awot 5-5).

Een unieke ruimte op aarde dat altijd een bezoekje waard is. Een plek waar iedereen tot op vandaag de dag geïnspireerd raakt. We zijn onderhand duizenden jaren verder. De tabernakel uit de woestijn bestaat al lang niet meer en onze tempel in Jerushalayim is al tweemaal verwoest. Het enige wat er nog van over blijft is een klein stukje van de westelijke muur. Dat stukje is niet eens van de tempel zelf maar van de omheining rond de tempelberg. En zelfs hiervoor voelen bezoekers tot de dag van vandaag veel ontzag. Je ziet ze daar staan, zo serieus, geëmotioneerd en geïnspireerd. En natuurlijk, wat had je anders verwacht? Want deze plek is dé ontmoetingsplek voor de mens om zijn connectie met de Almachtige te versterken.

Het begon allemaal met een gouden kalf, een noodzaak tot verzoening en de bouw van een heilige tent.

Toen het Joodse volk 40 jaar later in Israël arriveerde kreeg het de opdracht om van deze tijdelijke tempel een vast huis voor G-d te bouwen. Dit gebod werd pas honderden jaren later door Koning Salomon uitgevoerd.

Beschrijving Tabernakel

Zo komen we deze week terecht in de tweede helft van het boek Shemot, dat met Parashat Teroema begint. In deze parasha, alsook in de volgende vier parshiot zijn een totaal van 371 verzen, (de helft van één van de vijf boeken) nodig om de tabernakel, die maar een tijdelijke constructie was, te beschrijven. De voorwerpen in de tabernakel en de kleren van de priesters worden allemaal uitgebreid besproken: hoe het eruit moest zien, hoe het gemaakt moest worden, wat de afmetingen waren, door wie, de donaties, van welke materialen; goud, zilver, koper, hout, edelstenen stoffen enzovoort.

Kortom; 31 verzen voor de schepping en 371 voor een tabernakel, die niet meer bestaat en die voornamelijk dienst heeft gedaan in de woestijn.

Dit contrast kan niet genegeerd worden!

Voor een oneindige G-d om een begrensde wereld te maken is kennelijk niet zo bijzonder. De 31 verzen zijn voldoende om dit kunstje te beschrijven. Maar voor ons, om G-d weer te ontdekken in deze wereld, daar zijn kennelijk 371 verzen voor nodig.

Wij zijn na meer dan 5000 jaar nog steeds bezig om de wereld te doorgronden, om nog verder in het heelal te kijken, om nieuwe diersoorten op aarde te ontdekken. Over de hele wereld, in alle universiteiten wordt er keihard gewerkt aan research; het ontdekken en ontrafelen van

nog meer fenomenen, verbanden en mutaties. Maar voor G-d was het binnen enkele luttele 31 verzen gepiept.

Anderzijds komt er heel wat bij kijken als een begrensd wezen, een tehuis moet maken voor een oneindige G-d. Voor een mens om een tabernakel te vervaardigen is een totale andere zaak. Dit is gecompliceerd en daar is veel tekst en uitleg voor nodig.

Waar spiritualiteit kan gedijen...

Er komt heel wat bij kijken als iemand van het materiële hier op aarde een heiligdom moet vormen. Wanneer het hem lukt om de wereld om zich heen te verheffen, dan heeft hij een tabernakel gebouwd, zelfs 2000 jaar nadat het echte gebouw verwoest is. Dit kan hij bereiken als hij bijvoorbeeld niet zomaar iets eet, maar hij zorgt ervoor dat het een *koshere* hap is. Bovendien gebruikt hij ook nog de energie van dit voedsel om een goede daad te verrichten. Nu heeft hij alle ingrediënten van zijn eten en alle handelingen die verricht zijn om het voor te bereiden naar een niveau gebracht waarvan wij zeggen: dit is een plekje dat dichtbij G-d is.

Dit is een tabernakel, een tempel, een plaats waar G-d zich thuis voelt omdat de handelingen die er verricht worden de Torah code en recepten volgen. Dit kan overal en altijd bewerkstelligd worden, ongeacht de aanwezigheid van een tempel, synagoge of klagmuur. Het enige dat hiervoor nodig is, is een mens, jij of ik, een stukje materie en een gebruiksaanwijzing, de Torah.

Hierin ligt de omwenteling die de gebeurtenissen bij de berg Sinai teweeg hebben gebracht. Als een mens erin slaagt om de gebroken stukjes van zijn leven bij elkaar te rapen en een huis voor G-d ermee weet te maken, dat is pas bijzonder. Als dat hem lukt, al is het maar even, om een plekje hier op aarde te creëren waar G-d zich thuis voelt, waar spiritualiteit kan gedijen, dan heeft hij heel wat bereikt.

"Het G-ddelijke aspect kan overal ontdekt worden, zelfs in de woestijn."

Het wonder

Het leven bestaat uit tegenstellingen. De ene dag zijn we geïnspireerd en kunnen we de hele wereld aan en de volgende dag vragen wij ons af waar al onze lusten en begeertes vandaan komen en hoe wij zo diep hebben kunnen vallen. Wat is het toch dat ons steeds weer naar beneden sleurt en ons naar de meest afschuwelijke en lage gedachten en daden brengt?

Maar wij zijn geen engelen die nooit kwaad verrichten en constant in harmonie met hun bron weten te bestaan. Volmaaktheid wordt niet van ons verwacht. Wel voelen wij de frictie en leveren wij een strijd. Het gaat om de inspanning en niet per se het resultaat.

Maar een mens vergeet herhaaldelijk waar hij vandaan komt en wat hij met de wereld aan moet. Door zijn blindheid heeft hij moeite om de G-ddelijke vonken uit de materie te halen.

Het Jodendom is geen religie die zich voornamelijk in een synagoge afspeelt. Het G-ddelijke aspect kan overal ontdekt worden, zelfs in de woestijn. Juist in de wildernis wordt een tabernakel gebouwd!

De schepping van de wereld, het veranderen van energie in materie, dat is G-d's wonder.

Het terugkoppelen van de materie naar de bron, het ontdekken van de G-ddelijke energie in de kleinste details van ons leven, dat is het wonder van de mens. Daar is innovatie en creativiteit voor nodig.

Als je naar de bouwplannen van de tabernakel kijkt, merk je dat G-d aandacht heeft voor elke detail. Ineens blijkt elke balk, spijker, knoop en lus van belang te zijn. Waar het zich bevindt, hoeveel ervan zijn, van welk materiaal het gemaakt moet worden etc... Het is een opsomming van de kleinste details waarbij vaak halve maten gebruikt moeten worden.

Ons leven is ook vol kleine details en zelfs halve details. Was je eerlijk bij de kassa vandaag? Heb je de vuilnisman op een respectvolle manier gegroet? Heb je de Shabbat kaarsen nog net op tijd aangestoken? Had je nog een glimlach over voor je leerling? Was je aardig tegen je werkgever en vooral je broer, je moeder en je echtgenoot? Heb je een bracha gezegd voordat je dat kleine schijfje appel in je mond stopte? Heb je de verleiding kunnen weerstaan al is het maar eventjes, om niet....

Energie openbaren

Denk niet dat het een *alles of niets* spelletje is. Nee, elke keer dat je moeite doet om in deze wereld omstandigheden te gebruiken en deze naar een hoger niveau te brengen, dan heb je weer een detail toegevoegd aan de constructie van een tabernakel, een tehuis voor G-d, een plek op aarde waar G-d zich thuis voelt. Een moment in je dag waarin je voelt dat het allemaal klopt, dat het zo hoort, dat je goed bezig bent. En ja, het gaat honderd keer mis, maar dat ene vonkje dat je steeds weet te ontdekken maakt het hele verschil. Het is die halve maat, het halve werk. Al die vonkjes bij elkaar resulteren in een prachtige constructie. Het kost veel tijd en moeite. De 371 verzen zijn nodig om de energie te openbaren die G-d in deze wereld heeft verstopt.

De Talmoed heeft het geheim al lang verklapt (Ketoebot 5a): Bar Kapara wordt geciteerd en vertelt ons dat "De daden van goede mensen op een hoger niveau zijn dan de schepping van hemel en aarde".

Ja, wij zijn het, die ongeacht onze spirituele stand van zaken, dagelijks een detail toevoegen aan het bouwen van de derde tempel, met de komst van Mashiach, spoedig in onze dagen!
Amen...

Bracha Heintz

Gebaseerd o.a. op een artikel van YY Jacobson